

P-PILLER – virkninger og bivirkninger

P-piller bruges først og fremmest som prævention, men kan også bruges til at behandle uregelmæssige blødninger, voldsomme menstruationssmerter, kraftige menstruationer m.v.

Hvad angår P-piller (dette inkluderer også P-ring og P-plaster, men IKKE P-stav og minipiller og hormonspiral), så er blodpropper velkendte, omend sjældne bivirkninger. Risikoen skulle ligge mellem 3 og 10/10.000 kvindeår. Risikoen stiger hos kvinder over 35 år som ryger.

P-piller indeholder to slags hormoner; østrogen (i form af 20-35 µg ethinyløstradiol) og et af mange forskellige gestagener. De 2 nyeste (Qlaira[®] og Zoely[®]) indeholder dog naturligt østrogen.

Man deler P-piller op i 1 til 4 generations p-piller. 1. generations p-pillerne er de ”gamle” med højt østrogenindhold (50 µg). P-piller med gestagenet noretisteron f.eks. Trinovum[®] hører også til denne gruppe. 2. generationspræparaterne er dem som indeholder gestagenet norgestimat f.eks. Cilest[®], samt levonorgestrel, f.eks. Microgyn[®] og Triquilar[®]. 3.generationspræparaterne er dem med gestagenerne gestoden f.eks. Harmonet[®] og Minulet[®], desogestrel f.eks. Mercilon[®] og Marvelon[®], cyproteronacetat f.eks. Diane[®] mite, norelgestromin f.eks. Evra[®]-plaster, samt etonogestrel f.eks. NuvaRing[®]. Endelig er 4. generationspræparaterne p-piller med drospirenon f.eks. Yasmin[®]-familien.

Det gestagen som findes i den nye p-pille Zoely[®] – nomegestrolacetat er endnu ikke klassificeret. Risikoen for blodpropper stiger med stigende østrogenindhold, men er også forskellig ved forskellige gestagener.

Vigtig i denne forbindelse er en arvelig lidelse – en genetisk fejl, som op mod 10% af befolkningen har – Faktor V Leiden-mutationen. Her er risikoen for blodpropper langt større end for resten af befolkningen. Hvis man får mistanken, kan den be- eller afkræftes ved en blodprøve.

I hht. til et nyligt publiceret dansk registerstudie ser det således ud:

Hvis man sammenligner risikoen for blodpropper hos kvinder som spiser de forskellige p-pillegenerationer i forhold til risikoen hos kvinder som ikke spiser p-piller, er risikoen ved 2.generation 3 x forøget, ved 3 og 4. generation 6 x forøget og ved p-plasteret 7-8 x forøget.

Til sammenligning øges risikoen for blodpropper 8 x ved graviditet.

P-piller er alt i alt dels en sikker form for prævention, dels en form for prævention med få bivirkninger. Vigtigt er dog at udelukke kvinder med risikofaktorer i baghistorien.

Endelig skal man huske på, at det er langt farligere at være gravid end at spise P-piller hvad angår risikoen for blodpropper i ben og lunger.

P piller general frarådes under amning e først 3til 4 uger indtil amning er etableret da estrogen i pillerne kan nedsat mælkeproduktion og hos enkelt er det fundet tegn på brystforstørrelser hos barn under amning.

Rev.PC, 7/ 2019 revideres 7/ 2021

www.gynaekolog.dk

E mail: kontakt@gynaekolog.dk

Brug gerne lægevejen mhp. kontakt til os.

[Tel:48176250](tel:48176250)